

ДОШКІЛЛЯ

ховання у приватних дитсадках — близько 9 мільйонів гривень. Також 2,5 мільйона сплачено до бюджету Києва за надання освітньої послуги дітям з інших територіальних громад.

Але при цьому розподіл видатків для комунальних ЗДО здійснюється за формулою, до якої, окрім БФН, включено додаткові показники та коригувальні коефіцієнти. У формулі враховано такі фактори: кількість вихованців у садочку, чисельність груп, тип закладу дошкільної освіти (ясла, ясла-садок, спеціальні, санаторні та комбіновані ЗДО), режим роботи закладу; наявність додаткових приміщень та їх використання (басейн тощо).

Оскільки формула нормативу не враховує розподіл видатків на харчування, поточні ремонти, придбання іграшок, дріб'язку, м'якого інвентарю (який закуповується 1 раз на 3 роки), комунальні заклади отримали до розрахункового БФН додаткові кошти із цільового фонду. У 2019 році його розмір становив 558,3 мільйона гривень. За запитами районних управлінь освіти він був розподілений так: більш ніж половина усіх коштів (59,5%) — заробітна плата; понад чверть (26,9%) — поточні ремонти та встановлення автоматичної пожежної сигналізації (АПС); 8,6% — закупівля обладнання, інвентарю, матеріалів тощо, 4,9% — харчування; 0,1% — комунальні послуги (водопостачання).

Із цільового фонду на заробітну плату пішло від 33,5% (у Святошинському районі) до 74% (у Дніпровському). Додаткових коштів на продукти харчування не потребували лише Деснянський та Солом'янський райони. Потреба у фінансуванні поточних ремонтів і встановлення АПС різнилася між районами: від 13,5% у Печерському

ПЕРШИЙ РІК УПРОВАДЖЕННЯ ФОРМУЛЬНОГО ПІДХОДУ ДО ФОРМУВАННЯ РОЗПОДІЛУ ВИДАТКІВ ДЛЯ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ВІЯВИВ ЯК ЙОГО ПЕРЕВАГИ, ТАК І НЕДОЛІКИ

до 41,9% у Святошинському. Додаткових коштів за оплату комунальних послуг потребував тільки Голосіївський район. Олена Фіданян акцентувала, що 42 садочки отримали від 2 до 5 мільйонів гривень із цільового фонду. Найбільше таких ЗДО — у Дніпровському (11), Дарницькому (8) і Шевченківському (8) районах.

СКЛАДНОЩІ РОЗРАХУНКУ

Перший рік упровадження формульного підходу до формування розподілу видатків для закладів дошкільної освіти виявив як його переваги, так і недоліки, що потребують коригування та вирішення. За словами Олени Фіданян, уже підготували пропозиції до рішення Київської міськради щодо внесення змін до чотирьох коефіцієнтів із підвищенням їх рівня.

Як розповіла Олена Григорівна, при формуванні видатків ЗДО за формульним підходом районні управління освіти припустилися помилок як щодо завищення бюджетних призначень, так і стосовно їх заниження для окремих садочків. Правильно розраховано видатки тільки для 12 ЗДО із 531, тобто лише для 2% закладів міста.

Зокрема, районними управліннями освіти 42 садочкам (8% від ЗДО, що функціонують) нараховано видатків на 20–127% більше, ніж передбачено формулою розподілу

видатків. Розмір похибки коливається від 200 тисяч гривень у Печерському районі до 4,8 мільйона в Оболонському.

Як зауважують у департаменті, помилок у розрахунках припустилися через те, що формульний підхід використовувався вперше. При цьому кваліфікація відповідних фахівців районних управлінь освіти потребує підвищення. Тому департамент розробив на 2020 рік план проведення семінарів із питань формульного планування видатків для ЗДО. І перший уже провели в Голосіївському районі.

КАДРОВИЙ ГОЛОД

Ще одне питання, яке обговорили під час колегії, — кадровий «голод». Як наголосила Олена Фіданян, саме він найбільше впливає на терміни відкриття новобудов та новостворених груп у закладах дошкільної освіти.

Наприклад, після введення в експлуатацію у Дарницькому районі закладу-новобудови №315 проектною потужністю 14 груп (260 місць) у вересні 2018 року відкрили лише 9 груп, у яких працювало 11 вихователів. На повну потужність ЗДО запрацював лише у січні 2020 року, тобто знадобилося майже 1,5 року, щоб відкрити всі групи. Нині там виховуються 314 дітей, а педагогічний штат укомплектований на 80%.

У садочку №593 Оболонського району проектною по-

тужністю 11 груп (205 місць), який відкрили після реконструкції в листопаді 2019-го, фактично було два вихователі на чотири групи. У січні 2020 року працювало 8 з 11 груп, у яких загалом 8 вихователів (50% від норми). Через нестачу вихователів інші групи не відкриваються. Відсутність достатньої кількості педагогічних працівників призводить до зведення вікових груп та скорочення місць для набору дітей (керівники свідомо скорочують кількість вихованців у зведених групах, що впливає на зменшення контингенту закладу). Проблема нестачі педагогів зазвичай вирішується шляхом збільшення навантаження на вихователів, але це може негативно впливати на якість освітніх послуг та прискорювати педагогічне вигорання працівників.

Олена Фіданян наголосила: видатки, спрямовані із цільового фонду на заробітну плату, були використані, зокрема, й на виплату премій педагогічним працівникам та керівникам закладів. Преміальний фонд ЗДО за листопад-грудень 2019 року склав 336,1 мільйона гривень. Цей показник май-

же збігається з видатками, що були спрямовані із цільового фонду на заробітну плату (332,2 мільйона).

ЗАМІСТЬ ПІСЛЯМОВИ

Отже, формульний підхід «Гроші ходять за дитиною» передбачає: що більше дітей у ЗДО, то більшим є кошторис садочка, то ефективніше його керівник за фінансової автономії зможе розподілити видатки на потреби закладу, зокрема — збільшити розмір премій, закупити необхідне обладнання та засоби навчання тощо.

За словами пані Фіданян, формула розподілу видатків є зручним інструментом. Кожен керівник дитсадка, знаючи формулу і розмір БФН, може порахувати, яке фінансування виділять закладу, а управлінці — зрозуміти, який садочок треба підтримати в першу чергу.

«Не варто винаходити велосипед — ми готові поділитися досвідом упровадження нашої моделі фінансування галузі дошкільної освіти з іншими регіонами», — резюмувала Олена Григорівна.

Підготував Дмитро ШУЛІКІН.
Фото автора

КОМПЕТЕНТНО

Аналітик Асоціації міст України Людмила МОЗГОВА:

— Упровадження системних змін у фінансуванні закладів дошкільної освіти Києва шляхом застосування базового фінансового нормативу є вдалим, важливим і, головне, вчасним експериментом. Він гарантуватиме платникам податків, що їхні діти зможуть здобути дошкільну освіту безкоштовно та доступно, не «прив'язуючись» до безпосереднього місця проживання. Адже громада, підраховавши витрати на одну дитину, зможе спрямувати трансферт тому місцевому бюджету, орган місцевого самоврядування якого надає необхідні для цієї дитини послуги. Переконана, що згодом механізм міжбюджетних трансфертів між місцевими бюджетами за доступні якісні освітні послуги буде масово введений. Запровадження цього механізму зніме питання дефіциту коштів для закладів дошкільної освіти у містах районного значення, адже районні рада й державна адміністрація обраховуватимуть видатки на дошкільну освіту не «зі стелі», а за чітким формульним розрахунком.